EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 13.9.2007
COM(2007) 533 galīgā redakcija

KOMISIJAS TREŠAIS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par vīzas prasības spēkā uzturēšanu, ko, pārkāpjot savstarpības principu, veic atsevišķas trešās valstis

saskaņā ar 1. panta 5. punktu Padomes Regulā (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas, ar grozījumiem, kas attiecībā uz savstarpības mehānismu izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 851/2005

SATURS

I.	**Ievads**	3
II.	**Bulgārijas un Rumānijas paziņojumi par savstarpības nepiemērošanu**	4
III.	**Kopš Komisijas otrā ziņojuma par savstarpību sasniegtie rezultāti**	4
1.	**Lietas, kurās atzīts, ka savstarpības jautājums nav iesaistīts**	4
1.1	Bolīvija	4
1.2	Kostarika	4
2.	**Ieviesta pilnīga savstarpība**	4
2.1.	Meksika	4
2.2.	Jaunzēlande	5
3.	**Pasākumi savstarpības ieviešanai**	5
3.1.	Brazīlija	5
3.2.	Bruneja	5
3.3.	Izraēla	6
3.4.	Japāna	6
3.5.	Malaizija	6
3.6.	Panama	7
3.7.	Paragvaja	7
3.8.	Singapūra	7
4.	**Progress savstarpības jomā kopš 2006. gada 3. oktobra ziņojuma**	8
4.1.	Austrālija	8
5.	**Progresa neesamība savstarpības jomā kopš 2006. gada 3. oktobra ziņojuma**	9
5.1.	Kanāda	9
5.2.	Amerikas Savienotās Valstis	10
IV.	**Secinājums**	11

I. Ievads

Padomes 2001. gada 15. marta Regula (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām (regulas I pielikums, „negatīvais saraksts"), kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (regulas II pielikums, „pozitīvais saraksts")[1], ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2005. gada 2. jūnija Regulu (EK) Nr. 851/2005[2], ir mūsu vīzu politikas un savstarpības mehānisma galvenais līdzeklis. Pirmais[3] un otrais ziņojums par vīzu savstarpību[4] sniedza pilnīgu šī mehānisma aprakstu.

Otrajā ziņojumā Komisija secināja:

„Komisija uzskata, ka dialogs ar trešām valstīm jaunā savstarpības mehānisma ietvaros jau ir pierādījis savu efektivitāti. Tas, ka nepārtraukti samazinās tādu situāciju skaits, kad netiek piemērots savstarpības princips (gadījumi, kad trešā valsts saglabā vīzu režīmu attiecībā uz kādas dalībvalsts pilsoņiem), pēc Komisijas domām ir izcils sasniegums[5].

Attiecībā uz Amerikas Savienotajām Valstīm nav vērojams progress, taču attiecībās ar Austrāliju, Kanādu un Bruneju vērojama attīstība. Turpmākā situācijas attīstība saistībā ar šīm valstīm būs noteicošā apsvērumos par piemērotāko veidu savstarpības principa praktiskā īstenošanā.

Ņemot vērā nozīmi, kāda ir pilnīgas savstarpības principa īstenošanai, Komisija paziņo par savu nodomu vēlākais līdz 2007. gada 31. martam sagatavot Eiropas Parlamentam un Padomei jaunu ziņojumu un atbilstošus konkrētus priekšlikumus, ja savstarpības neievērošanas gadījumi vēl nebūs novērsti, kaut gan saskaņā ar regulas (EK) 1. panta 5. punktu šāds ziņojums būtu jāsagatavo tikai uz 2008. gada 30. jūniju."

Padome 2006. gada 5.–6. oktobra secinājumos atbalstīja nepieciešamību Kopienai turpināt darbu, lai sasniegtu pilnu savstarpību vīzu jautājumos ar tām trešām valstīm, ar kurām tā vēl nav sasniegta.

2007. gada jūnijā Komisija apstiprināja, ka trešā vīzu savstarpības ziņojuma iesniegšana ir pārcelta uz vēlāku laiku sakarā ar situācijas attīstību dažās no minētajām valstīm.

Šis trešais ziņojums izvērtē Komisijas izstrādātās pieejas kopš 2006. gada 5.–6. oktobra Padomes secinājumu pieņemšanas attiecībā uz trešām valstīm pozitīvajā sarakstā, kuras turpina pieprasīt vīzas dalībvalstu pilsoņiem.

II. Bulgārijas un Rumānijas paziņojumi par savstarpības nepiemērošanu

Ņemot vērā pievienošanos Eiropas Savienībai 2007. gada 1. janvāri, Bulgārijai un Rumānijai ir jāsniedz paziņojumi par savstarpības nepiemērošanas gadījumiem saskaņā ar 2. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 851/2005.

---

1 OV L 81, 21.3.2001., 1. lpp.
2 OV L 141, 4.6.2005., 3. lpp.
3 COM(2006) 3, galīgā redakcija.
4 COM(2006) 568, galīgā redakcija.
5 Skatīt 2006. gada 10. janvāra ziņojuma par savstarpību 1A un 1B pielikumu.

2007. gada 13. februārī[6] Bulgārija paziņoja, ka savstarpību nepiemēro šādas valstis: Austrālija, Bolīvija, Bruneja, Jaunzēlande, Kanāda, Kostarika, Malaizija, Meksika, Panama un Singapūra. Bulgārija arī norādīja, ka tā ir parakstījusi vīzu atcelšanas nolīgumus ar Izraēlu un Paragvaju, kas vēl nav stājušies spēkā šobrīd notiekošās ratifikācijas procedūras dēļ. Šobrīd Bulgārijas pilsoņiem joprojām ir nepieciešama vīza ieceļošanai šajās divās valstīs.

2007. gada 21. februārī[7] Rumānija paziņoja, ka savstarpību nepiemēro šādas valstis: Austrālija, Brazīlija, Bruneja, Izraēla, Japāna, Jaunzēlande, Kanāda, Panama un Paragvaja.

III. Kopš Komisijas otrā ziņojuma par savstarpību sasniegtie rezultāti

Ņemot vērā, ka 2006. gada 5.–6. oktobrī Padome atbalstīja nepieciešamību turpināt darbu piln īgas savstarpības ieviešanai vīzu jautājumos, Komisija aktīvi atjaunoja savus centienus.

1. Lietas, kurās atzīts, ka savstarpības jautājums nav iesaistīts

1.1. Bolīvija

Paziņojums : Bulgārija

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1932/2006, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001[8], Bolīvija ir pārcelta uz I pielikumu, tādējādi kopš 2007. gada 1. aprīļa Bolīvijas pilsoņiem ir ieviesta vīzas prasība. Sakarā ar šo pārcelšanu savstarpības mehānisms uz Bolīviju vairs neattiecas.

1.2. Kostarika

Paziņojums : Bulgārija

2006. gada 14. jūlija Migrācijas un ārvalstnieku ģenerāldirektora paziņojumā, ko Kostarikas iestādes 2006. gada 20. jūlijā iesniedza Komisijai, norādīts, ka Bulgārija ir iekļauta pirmajā grupā to valstu sarakstā, kuru pilsoņi var apmeklēt Kostariku bez vīzas, ja uzturēšanās termiņš nepārsniedz 90 dienas.

2. Ieviesta pilnīga savstarpība

2.1. Meksika

Paziņojums : Bulgārija

2007. gada 26. februārī[9] Bulgārija informēja Komisiju, ka sākot ar 2007. gada 11. martu Bulg ārija ir atbrīvota no vīzas prasības attiecībā uz tranzītu un īstermiņa uzturēšanos Meksikā, kas nepārsniedz 90 dienas sešu mēnešu laikā kopš pirmās ieceļošanas.

Novērtējums

---

6 OV C 75, 3.4.2007., 5. lpp.
7 OV C 75, 3.4.2007., 6. lpp.
8 OV L 29, 3.2.2007., 10. lpp.
9 OV C 75, 3.4.2007., 5. lpp.

Ir panākta pilnīga vīzas atceļoša savstarpība attiecībā uz visām dalībvalstīm un asociētajām Šengenas līguma valstīm.

2.2. Jaunzēlande

Paziņojums : Bulgārija un Rumānija.

2007. gada 13. martā Jaunzēlande informēja Komisiju, ka tā ir nolēmusi atcelt Bulgārijas un Rumānijas pilsoņiem prasību saņemt vīzu ieceļošanai Jaunzēlandē, ja uzturēšanās termiņš nep ārsniedz trīs mēnešus. Lēmums ir spēkā kopš 2007. gada 30. jūlija.

Novērtējums

Ir panākta pilnīga vīzas atceļoša savstarpība attiecībā uz visām dalībvalstīm un asociētajām Šengenas līguma valstīm.

3. Pasākumi savstarpības ieviešanai

3.1. Brazīlija

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2007. gada 9. jūlijā Komisija pieņēma ieteikumu Padomei uzsākt sarunas ar Brazīliju par vīzu režīma atcelšanas nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Brazīliju. Tas būs pirmais gadījums, kad notiks sarunas par divpusēja vīzu režīma atcelšanas nolīguma noslēgšanu starp Kopienu un tre šo valsti.

3.2. Bruneja

Paziņojums : Bulgārija un Rumānija.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2006. gada 6. oktobrī Bruneja informēja Komisiju par lēmumu, ko pieņēmusi tās valdība, sākot ar 2006. gada 1. oktobri attiecināt uz visām ES dalībvalstīm, kas ir Šengenas līguma dal ībnieces, vienošanos par vīzu atcelšanu ieceļošanai uz 30 dienām. Tomēr informācija, kas pieejama dažās Brunejas valdības tīmekļa vietnēs, neapstiprina, ka vīzas ieceļošanai uz 30 dien ām būtu atceltas visām Šengenas līguma dalībvalstīm un asociētajām valstīm. Brunejas iestād ēm ir pieprasīts situācijas skaidrojums. Attiecībā uz paziņojumu, ko ir sniegušas Bulgārija un Rumānija, Komisija ir lūgusi Brunejas iestādēm veikt nepieciešamos pasākumus, lai izturēšanās pret Bulgārijas un Rumānijas pilsoņiem attiecībā uz vīzām būtu vienlīdzīga.

Novērtējums

Novērtējumu varēs sniegt tikai pēc tam, kad būs saņemta Brunejas iestāžu atbilde.

3.3. Izraēla

Paziņojums : Bulgārija un Rumānija.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2007. gada 27. aprīlī Bulgārija informēja Komisiju, ka ir stājies spēkā nolīgums starp Bulgāriju un Izraēlu par vīzu režīma atcelšanu. Tādējādi kopš 2007. gada 15. jūlija Bulgārijas pilsoņi ir atbrīvoti no vīzas prasības tranzīta un īstermiņa uzturēšanās gadījumā, ja uzturēšanās ilgums pusgada laikā nepārsniedz trīs mēnešus.

2007. gada 17. jūlijā Komisija lūdza Izraēlas iestādēm veikt nepieciešamos pasākumus, lai Rum ānijas pilsoņiem varētu piešķirt bezvīzas uzturēšanās tiesības uz trim mēnešiem.

Novērtējums

Attiecībā uz Bulgāriju vīzas atceļoša savstarpība jau ir spēkā. Attiecībā uz Rumāniju novērt ējumu varēs sniegt tikai pēc tam, kad būs saņemta Izraēlas iestāžu atbilde.

3.4. Japāna

Paziņojumi : Rumānija

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2007. gada 6. jūlijā Komisija lūdza Japānas iestādes veikt nepieciešamos pasākumus, lai Rum ānijas pilsoņiem varētu piešķirt bezvīzas uzturēšanās tiesības uz trim mēnešiem.

Novērtējums

Novērtējumu varēs sniegt tikai pēc tam, kad būs saņemta Japānas iestāžu atbilde.

3.5. Malaizija

Paziņojums : Bulgārija

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2007. gada 14. janvārī Malaizijas iestādes informēja Komisiju, ka, pamatojoties uz savstarpību, tā ir pagarinājusi bezvīzu uzturēšanās režīmu Igaunijas, Latvijas un Slovēnijas pilsoņiem līdz 90 dienām.

Attiecībā uz Bulgāriju Komisija lūdza Malaizijas iestādes sniegt paskaidrojumus par bezvīzu uzturēšanās perioda ilgumu, kas piešķirts Bulgārijas pilsoņiem, kā arī Komisija lūdza pagarināt bezvīzu uzturēšanos līdz trīs mēnešiem gadījumā, ja pašlaik atļautais laika periods ir īsāks.

Novērtējums

Komisija atzinīgi novērtē Malaizijā sasniegto progresu, lai atjaunotu savstarpību vīzu jomā un visu dalībvalstu pilsoņiem piešķirtu tiesības trīs mēnešus uzturēties bez vīzas, un sagaida, ka iespējami drīz tas attieksies arī uz pēdējo lūgumu par pilnīgas savstarpības ieviešanu attiecībā uz Bulgārijas pilsoņiem.

3.6. Panama

Paziņojumi : Bulgārija un Rumānija.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2007. gada 5. jūlijā Komisija lūdza Panamas iestādes veikt nepieciešamos pasākumus, lai Rumānijas un Bulgārijas pilsoņiem varētu piešķirt bezvīzas uzturēšanās tiesības uz trim mēnešiem.

Novērtējums

Novērtējumu varēs sniegt tikai pēc tam, kad būs saņemta Panamas iestāžu atbilde.

3.7. Paragvaja

Paziņojumi : Bulgārija un Rumānija.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2007. gada 9. jūlijā Komisija lūdza Paragvajas iestādes veikt nepieciešamos pasākumus, lai Rumānijas un Bulgārijas pilsoņiem varētu piešķirt bezvīzas uzturēšanās tiesības uz trim mēnešiem.

Novērtējums

Novērtējumu varēs sniegt tikai pēc tam, kad būs saņemta Paragvajas iestāžu atbilde.

3.8. Singapūra

Pašreizējā situācija

Bezvīzu režīms attiecībā uz uzturēšanos, kas nepārsniedz 30 dienas, ar iespēju uz vietas pagarināt uzturēšanos divas reizes pa 30 dienām.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2006. gada septembrī Singapūras iestādes apstiprināja, ka, pamatojoties uz citiem juridiskajiem instrumentiem, trīs valstu pilsoņiem, uzturoties ne vairāk kā 90 dienas, nav nepieciešama vīza: Vīzu atcelšanas programma amerikāņiem un Brīvās tirdzniecības nolīgumi Austrālijas un Dienvidkorejas pilsoņiem.

Novērtējums

Ņemot vērā, ka trīs valstīm ir piešķirts labvēlīgāks režīms par to, kāds attiecas uz ES pilsoņiem, savstarpības pieeju attiecībā uz Singapūru vajadzētu pārskatīt.

Komisija iesaka izvērst diskusiju par vispiemērotākajiem līdzekļiem, lai panāktu vienošanos par tādu pašu režīmu, kāds piešķirts minēto trīs valstu pilsoņiem. Būtu jānovērtē, vai šo mērķi juridiski un politiski ir iespējams sasniegt ar Singapūras iestāžu vienpusēju lēmumu. Alternatīvi būtu jāapsver iespēja noslēgt divpusēju nolīgumu par vīzu atbrīvojumiem starp Eiropas Kopienu un Singapūru.

4. Progress savstarpības jomā kopš 2006. gada 3. oktobra ziņojuma

4.1. Austrālija

Pašreizējā situācija

14 dalībvalstu (Beļģija, Dānija, Vācija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Austrija, Portugāle, Somija un Zviedrija) pilsoņiem, kā arī Islandes un Norvēģijas pilsoņiem Austrālija pieprasa elektronisko ceļošanas atļauju (ETA).

Vienpadsmit jauno dalībvalstu (Bulgārija, Čehija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Rumānija, Slovēnija un Slovākija) pilsoņiem Austrālija pieprasa e-vīzu (e676). No min ētajām valstīm septiņu valstu pilsoņiem, tas ir, Čehijas, Igaunijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas un Slovēnijas pilsoņiem, piemēro tā saucamo automātiskās piešķiršanas mehānismu („autogrant facility").

Kopš 2007. gada 1. jūlija e676 vīzas ieceļošanai ar uzturēšanās termiņu, kas nepārsniedz trīs m ēnešus, un biznesa braucienu vīzas, kuras izsniedz uz ilgākais trim mēnešiem, ir bezmaksas.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

Kopš 2006. gada 3. oktobra Austrālija automātiskās piešķiršanas mehānismu ir attiecinājusi vēl uz trīs dalībvalstīm: Lietuvu kopš 2006. gada 1.decembra, Ungāriju kopš 2007. gada 15. janv āra un Kipru kopš 2007. gada 1 jūlija.

2007. gada 28. martā Bulgārijai un Rumānijai tika piešķirta piekļuve e676 tūrisma vīzu sist ēmai.

Turklāt Austrālijas iestādes ir sniegušas paskaidrojumus par kritērijiem, kurus izmanto valsts iekļaušanai e676 un pēc tam automātiskās piešķiršanas mehānismā. Šie trīs kritēriji ir:

– piešķirto vīzu koeficients,

– pārskatītais neatgriešanās koeficients: ceļotāji, kas uzturas ilgāk par vīzā paredzēto termiņu,

– patvēruma vīzu koeficients: ceļotāji, kas ierodas ar tūrisma vīzām un pēcāk piesakās patv ēruma vīzām,

– anulēšanas koeficients.

Turklāt Austrālijas iestādes norādīja, ka Bulgāriju, Poliju, Rumāniju un Slovākiju vēl nevar iek ļaut automātiskās piešķiršanas mehānismā, bet šo jautājumu pārskatīs 2007. gada jūlijā/august ā. Tās norādīja, ka kaut arī 65–70% automātiskās piešķiršanas pieteikumu apstrādā „autom ātiski", atsevišķu personu grupu (piemēram, personas, kas nav sasniegušas 18 gadu vecumu, un personas, kas vecākas par 70 gadiem) pieteikumus nevar apstrādāt automātiski, jo ir nepieciešami pierādījumi par vecāku piekrišanu vai attiecīgi labu veselības stāvokli. Turklāt iest ādes paziņoja, ka līdz 2008. gada vidum vajadzētu būt ieviestai eCeļotāju sistēmai. Visas ES dalībvalstis, būdamas pirmās valstis, kas izmantos šīs sistēmas priekšrocības, pievienosies eCe ļotāju sistēmai neatkarīgi no sava statusa.

Novērtējums

Komisija atzinīgi novērtē sasniegto progresu, proti, e676 statusa piešķiršanu Bulgārijai un Rum ānijai, automātiskās piešķiršanas mehānisma attiecināšanu uz Kipru, Lietuvu un Ungāriju un maksas atcelšanu no 2007. gada 1. jūlija e676 vīzām ieceļošanai ar uzturēšanās termiņu līdz 3 mēnešiem.

Turklāt cerības vieš fakts, ka eCeļotāju sistēmas ieviešanai nepieciešamie tehniskie uzlabojumi jau ir uzsākti, tādējādi vienlīdzīgu attieksmi pret visu dalībvalstu pilsoņiem ir iespējams sasniegt līdz 2008. gada vidum. Pagaidām Komisija turpinās cieši uzraudzīt attīstību vīzu piešķiršanas nosacījumu jomā, jo īpaši *ETA* sistēmas un e676 automātiskās piešķiršanas mehānisma pārkl ājumu.

5. Progresa neesamība savstarpības jomā kopš 2006. gada 3. oktobra ziņojuma

5.1. Kanāda

Pašreizējā situācija

Tiek saglabāts vīzu režīms attiecībā uz Bulgārijas, Čehijas, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Polijas, Rumānijas un Slovākijas pilsoņiem.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

2006. gada novembrī Kanādas iestādes sniedza paskaidrojumus par galvenajiem kritērijiem, kurus izmanto attiecībā uz vīzu prasības atcelšanas iespējamību: vīzu atteikumu koeficients, imigrācijas pārkāpumu koeficients, pasu drošība, pasu izsniegšanas sistēma, informācija par pazaudētajām un nozagtajām pasēm, drošības un bēgļu prasības. Tās norādīja, ka pēc oficiālas apstiprināšanas šie kritēriji un to piemērošanas skaidrojums tiks iesniegts attiecīgajām dalībvalst īm un Komisijai.

Starp Komisiju un Kanādas iestādēm vēstuļu apmaiņas rezultātā ir izveidojusies jauna sadarb ības shēma. Šo „Kopīgo konsultāciju par imigrācijas un patvēruma jautājumiem" ietvaros vīzu izsniegšanas un nosacījumu jautājumu risināšanai tika izveidota vecāko ierēdņu Kopīgā vīzu darba grupa. Pēc tam, kad diemžēl ievērojami aizkavējās kritēriju skaidrojumu iesniegšana, pirmā „Kopīgā konsultācija par imigrācijas un patvēruma jautājumiem" norisinājās 2007. gada 20. jūlijā. Šajā sanāksmē Kanādas iestādes norādīja, ka ir pārskatījušas vīzu atcelšanas kritērijus un paziņoja, ka tuvākajos mēnešos ir gatavas veikt tehniska rakstura vizītes katrā no attiecīgaj ām dalībvalstīm. Tehnisko sarunu veikšanai 2007. gada novembrī ir paredzēts apmeklēt četras dalībvalstis, pārējās četras dalībvalstis paredzēts apmeklēt 2008. gada februārī. Attiecībā uz pilsoņu pārvietošanos Komisija norādīja, ka gadījumā, ja Kanāda vēlētos iesaistīties atpakaļuz ņemšanas nolīgumos, atpakaļuzņemšanas nolīgums būtu jānoslēdz starp Eiropas Kopienu un Kanādu, jo atpakaļuzņemšanas jautājums ir Eiropas Kopienas kompetencē.

Eiropas Savienības un Kanādas augstākā līmeņa sanāksmē 2007. gada 4. jūnijā Berlīnē Kan ādas premjerministrs paziņoja, ka izprot bezvīzu ceļošanas nozīmīgumu Eiropas Savienībai. Viņ š norādīja, ka Kanādas lēmumi pamatojas uz katras valsts apstākļu novērtējumu, nevis uz savstarpību, un šajā sakarā ļoti svarīgs apsvērums ir pārrobežu ceļošana starp ASV un Kanādu. Tomēr, viņš norādīja arī uz to, ka visas atlikušās ES dalībvalstis ir uz pareizā ceļa un vēlāk šī gada laikā varētu būt iespējams atcelt vīzu prasību vienai vai divām dalībvalstīm.

Novērtējums

Kanādas vīzu režīma pārskatīšanas procedūra ir kļuvusi atklātāka, un Kanāda ir sniegusi vairāk informāciju par kritērijiem un to piemērošanu, kaut arī ar ievērojamu kavēšanos. Kopš vīzu atcelšanas Igaunijai 2006. gada septembrī vīzu prasība nav atcelta nevienai citai dalībvalstij.

Ņemot vērā Kanādas premjerministra paziņojumus un skaidrojumus, kas sniegti tehniskā līme ņa sarunās, Komisija sagaida, ka tagad, kad vīzu režīma pārskatīšanas kritēriji ir skaidri, p ārskatīšanas process attiecībā uz atlikušajām ES dalībvalstīm turpināsies bez kavēšanās. Komisija ierosina mudināt Kanādu līdz gada beigām atcelt vīzu prasību vienai vai vairākām ES dalībvalstīm un turpināt progresu attiecībā uz savstarpības ieviešanu 2008. gada pirmajā pusē k ā pierādījumu tās vēlmei atrisināt šo jautājumu. Ja progresa nebūs, būtu iespējams apsvērt atbilstošu pasākumu ieviešanu pret Kanādu.

5.2. Amerikas Savienotās Valstis (ASV)

Pašreizējā situācija

Tiek saglabāts vīzu režīms attiecībā uz Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Grieķijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Maltas, Polijas, Rumānijas un Slovākijas pilsoņiem.

Paveiktie pasākumi savstarpības ieviešanai

Uzreiz pēc Komisijas otrā ziņojuma pieņemšanas priekšsēdētāja vietnieks *Frattini* kungs nosūt īja vēstuli ASV Valsts drošības departamenta sekretāram *Chertoff* kungam, kurā *Frattini* kungs paziņoja, ka attiecībā uz ASV nav vērojams nekāds progress un norādīja, ka dalībvalstu pilsoņu diferenciācija vīzu jautājumos ir nesaprotama un nepieņemama. Viņš prasīja izveidot skaidrus un atklātus kritērijus, kas norādītu uz konkrēti sasniedzamiem rezultātiem noteiktos ce ļa posmos. Komisija turpināja risināt šo jautājumu tehniskā un politiskā līmenī, jo īpaši Eiropas Savienības un ASV Tiesiskuma, brīvības un drošības ministru trijotnes (*JLS Ministerial troika*) tikšanās laikā 2006. gada 6. novembrī. Tikšanās laikā *Chertoff* kungs norādīja, ka ASV valdība gatavo priekšlikumus iespējamiem grozījumiem Vīzu atcelšanas programmā (VWP), pievēršot drošībai vēl lielāku vērību nekā iepriekš.

Vizītes laikā Igaunijā 2006. gada 28. novembrī prezidents *Bush* paziņoja par savu nolūku ieviest grozījumus VWP, kas stiprinātu VWP ceļojumu drošību un ļautu ASV paātrināt jaunu valstu uzņemšanu šajā programmā. Prezidenta administrācija strādātu, cieši sadarbojoties ar Kongresu un ASV starptautiskajiem partneriem, ar mērķi uzlabot programmas drošības iedaļas.

2007. gada 8. februārī ASV administrācija iesniedza likumprojektu VWP modernizācijai. Pēcāk atsevišķi ASV Kongresa locekļi iesniedza vairākus alternatīvus likumprojektus.

Atsaucoties uz Tieslietu un iekšlietu padomes 2007. gada 12.-13. jūnija sanāksmi, Komisija un Vācijas prezidentūra 2007. gada 29. jūnijā nosūtīja vēstuli *Chertoff* kungam. Turpmāk 2007. gada 23. jūlijā kopīgas vēstules Kongresa nozīmīgākajiem locekļiem nosūtīja Komisija un Portugāles prezidentūra. Tajās norādīja, ka savstarpība vīzu jautājumos ir daļa no Eiropas Savienības kopējās vīzu politikas, un izteica apsvērumus par atsevišķiem, strīdīgiem projektā paredzētajiem VWP grozījumiem. Attiecībā uz atpakaļuzņemšanu tika piedāvāts, ka gadījumā, ja starptautisko tiesību saistības nebūtu pietiekamas, būtu apsverama iespēja noslēgt Eiropas Kopienas un ASV atpakaļuzņemšanas nolīgumu, jo atpakaļuzņemšanas jautājums ir Eiropas Kopienas kompetencē.

2007. gada 3. augustā prezidents *Bush* parakstīja un izsludināja par likumu „*H.R. 1 Implementing Recommendations of the 9/11 Commission Act of 2007*" Šī akta 711. iedaļa attiecas uz „*Vīzu atcelšanas programmas modernizāciju*" Tās galvenie elementi ir šādi: Elektroniskās ceļošanas atļaujas (ETA) sistēmas ieviešana, par kuru iespējams iekasēt nodevu;

elastība attiecībā uz neimigrācijas vīzu atteikumu koeficientu, proti, koeficienta pacelšana no 3% līdz 10%, ievērojot atsevišķus nosacījumus, vai maksimāli pieļaujamo vīzas termiņa pārkāp ēju koeficienta izmantošana, kas vēl ir jānosaka; izceļošanas pa gaisu biometriskās sistēmas izveide, kas varētu pārbaudīt ne mazāk kā 97% ārvalstu pilsoņu izceļošanu, kas dodas projām caur ASV lidostām; atbilstība ceļošanas uz ASV nosacījumiem VWP sistēmā nenozīmē, ka persona tiks ielaista ASV; ziņošana par pazudušajām un nozagtajām pasēm ar Interpola palīdz ību vai citādā veidā; trešām valstīm ir jāpieņem jebkura pilsoņa, bijušā pilsoņa vai valstspiederīg ā repatriāciju, attiecībā uz kuru ir izsniegts nepārsūdzams izpildāms lēmums par izraidīšanu; divpusēji nolīgumi par pasažieru informācijas apmaiņu.

Novērtējums

Kaut arī vīzu savstarpības jomā attiecībā uz ASV nav sasniegts nekāds ievērojams progress, Komisijai vieš cerības fakts, ka ASV bija apņēmusies reformēt tās VWP un ir to arī efektīvi paveikusi. Ir pilnībā jāievēro gan ASV vēlme aizsargāt tās pilsoņu drošību, gan ES tiesību akti un politika, kalpojot to dalībvalstu interesēm, kas vēlas pievienoties VWP, un neradot papildu grūtības to dalībvalstu pilsoņiem, kuri jau tagad izmanto tiesības ceļot saskaņā ar VWP. Groz īto tiesību aktu īstenošana un tās sekas attiecībā uz ES un dalībvalstīm tiks rūpīgi uzraudzīta, jo īpaši elektroniskās ceļošanas atļaujas sistēmas ieviešana. Komisija uzskata, ka šajā posmā nav lietderīgi ieviest represīvus pasākumus pret ASV, jo jaunie tiesību akti ir tikko pieņemti un tiks īstenoti. Komisija sagaida, ka īstenošanas laikā sāksies novērtējuma vizītes kandidāt dalībvalstīs un ASV cik vien iespējams centīsies izpildīt prezidenta *Bush* nolūku, ka VWP reformai ir jāpa ātrina vēl neaptverto ES dalībvalstu iekļaušana sistēmā.

IV. Secinājums

Komisija uzskata, ka dialogs ar trešām valstīm jaunā savstarpības mehānisma ietvaros ir pierād ījis savu efektivitāti. Kopš tā ieviešanas 2005. gada jūnijā – nedaudz mazāk nekā divos gados – pilna savstarpība ir sasniegta vai tiks sasniegta tuvākajā laikā ar vairākām nozīmīgām trešām valstīm. Iepriekšminētais ir spēkā, neskatoties uz to, ka Bulgārijas un Rumānijas paziņojumi par savstarpības nepiemērošanu ir radījuši jaunas risināmas problēmas. Piemēram, Jaunzēlande un Meksika ir atcēlušas vīzu prasību Bulgārijai un Rumānijai mazāk nekā sešu mēnešu laikā kopš abu dalībvalstu pievienošanās ES. Komisija ir sasniegusi ievērojamu progresu dialogā ar Austrāliju; ir sagaidāms, ka Austrālija sākot ar 2008. gada vidu vienlīdzīgi izturēsies pret visu dalībvalstu pilsoņiem. Ar Brazīliju drīzumā tiks veiktas sarunas par vispusīgu vīzu atcelšanas nolīgumu.

Attiecībā uz ASV jauno VWP grozījumu pieņemšanai vajadzētu pavērt ceļu tā attiecināšanai uz visām dalībvalstīm. Tagad, kad jaunie tiesību akti ir pieņemti, tiks rūpīgi pētīti to nosacījumi un īstenošanas grafiks. Komisija patur sev tiesības ierosināt represīvus pasākumus, ja saprātīgā laikā periodā netiks sasniegts sagaidāmais progress vīzu savstarpības ieviešanā.

Kanāda ir uzlabojusi tās vīzu pārskatīšanas procesa atklātumu un sniedz plašāku informāciju par kritērijiem. Tomēr vīzu prasības atcelšanā progress nav sasniegts. Komisija ierosina mudin āt Kanādu līdz gada beigām atcelt vīzu prasību vienai vai vairākām ES dalībvalstīm un turpināt progresu attiecībā uz savstarpības ieviešanu 2008. gada pirmajā pusē kā pierādījumu tās vēlmei atrisināt šo jautājumu. Ja progresa nebūs, būtu iespējams apsvērt atbilstošu pasākumu ieviešanu pret Kanādu.

Saskaņā ar 1. panta 5. punktu Regulā (EK) Nr. 851/2005 Komisija sagatavos jaunu ziņojumu

Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā līdz 2008. gada 30. jūnijam.